No. 1783 **Zaterdag 2 Maart 1918.** **35ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

LUTHERS VEROORDEELING.

Waarschijnlijk ten gevolge der bemoeiingen van Albertus van Mentz benoemde Paus Leo in het begin van 1518 te Rome eene commissie, die zich met het onderzoek van Luthers geschriften zou belasten. De professor vertrouwde, dat men zijne leer zou goedkeuren. „Ik hoopte," zoo schreef hij, „dat de Paus mij in bescherming zou nemen, want ik had mijne twistrede zoo met plaatsen uit de H. Schrift en de pauselijke Decreten versterkt, dat ik zeker was, de Paus zou dien Tetzel veroordeelen en mij zegenen." Het eindoordeel viel echter geheel ten nadeele van Luther uit; binnen zestig dagen moest hij, of zijne dwalingen herroepen, of te Rome zich komen verantwoorden. Had men spoed gemaakt met het proces, veel kwaad ware voorkomen, maar door eene onbegrijpelijke zorgeloosheid werd de loop daarvan zoo vertraagd, dat het vonnis eerst den 7en Augustus Luther beteekend werd. Dien tusschentijd had Luther zich ten nutte gemaakt door zijne dwalingen in nieuwe geschriften verder en verder uit te strooien. Vooral het geschrift over den ban wekte allerwege verontwaardiging. Keizer Maximiliaan zag zich verplicht den Paus ernstig te waarschuwen, om de dwaling toch spoedig te onderdrukken, daar zij anders de onervaren menigte zou medesleepen en zich de gunst en ondersteuning van wereldlijke personen zou weten te verwerven. Als gehoorzame zoon der Kerk stelde hij zijne macht ter beschikking van den Paus. — Het keizerlijk schrijven had gevolg. Cajetanus, thans kardinaal en apostolisch legaat in Duitschland, ontving last om Luther te dagvaarden; wilde deze zich onderwerpen, dan was de kardinaal gemachtigd, hem in de gemeenschap der kerk op te nemen, weigerde hij, dan moest de weerspannige voorloopig in hechtenis blijven om later te Rome in verhoor te komen. Deze strenge maatregel sloeg den overmoedigen monnik met angst. Hij smeekte dringend zijne vrienden, om hun invloed bij den keurvorst Frederik en den kardinaal aan te wenden, opdat niet in Italië, maar in Duitschland het verhoor zou plaats hebben. De Wittembergsche universiteit riep daartoe de voorspraak in van Miltitz, kamerheer aan het Roomsche hof en richtte een ootmoedig verzoekschrift tot Paus Leo. Het Opperhoofd der Kerk liet zich verbidden: Luther zou niet te Rome, maar te Augsburg voor Cajetanus worden gedagvaard. Den 9en October, 1518, verscheen de befaamde kloosterling voor den pauselijken gezant. Cajetanus ontving den afgedwaalde met vaderlijke goedheid en verzocht hem in naam des Pausen zijne dwalingen te herroepen. Deze eisch was gewettigd en de vervulling daarvan redelijkerwijze te verwachten. Had Luther niet onlangs aan den Paus geschreven: „Allerheiligste Vader, aan de voeten Uwer Heiligheid uitgestrekt, bied ik mij aan met alles, wat ik ben en alles, wat ik bezit. Maak levend of dood, roep, herroep, keur goed, keur af volgens Uw welbehagen. Uw stem zal ik erkennen als de stem van Christus, die in U woont en in U spreekt. Indien ik den dood verdiend heb, zal ik niet weigeren te sterven." — Maar thans kwam de ijdelheid dier woorden aan het licht. Alles wilde hij beloven; doch herroepen, dat nimmer. Tevergeefs trachtte Cajetanus met zachtmoedigheid hem tot inkeer te brengen, tevergeefs beproefde hij door tusschenkomst van Staupitz, vicaris-generaal der Augustijnen, den ongelukkige tot herroeping te bewegen; Luther bleef hardnekkig. Eindelijk deed de vrees voor inhechtenisneming den oproerigen monnik een heldhaftig besluit nemen; hij, die zijn leven voor zijn leer wilde opofferen en door zijn volgelingen reeds als martelaar werd betreurd, sloop 's nachts half gekleed door een zijpoortje en ontvluchtte als een dief de stad, die getuige moest zijn van zijn heldenmoed. Een brief, vol huichelend eerbetoon en geveinsde toegenegenheid voor den kardinaal achtergelaten, zou dezen overtuigen, hoe deerlijk hij door Luthers kwade trouw was misleid. Hoe anders zal men Luthers handelwijze noemen? In zijn brief aan Cajetanus schrijft hij: „Hoogeerwaarde Vader, gij kondt mij niet dringender en zachter vermanen...... Aldus is mijne vrees reeds langzamerhand geweken, ja veranderd in eene bijzondere liefde en een oprechten, kinderlijken eerbied jegens UHEerw." — Terzelfder tijd appelleert hij op den Paus, omdat de kardinaal hem verdacht is, meldt den keurvorst, dat vrees voor Cajetanus hem Augsburg heeft doen ontvluchten en geeft zijn spijt te kennen, dat de kardinaal hem met zooveel zachtmoedigheid behandeld heeft, want nu „moet hij de hitte van zijn bruischend hart onderdrukken tot voor een anderen tijd."

De legaat, met reden over zulk een laaghartige behandeling verontwaardigd, deed zijn beklag bij Frederik van Saksen en eischte Luthers uitlevering, maar de keurvorst, door Luther en de Wittembergsche universiteit in zijne dubbelzinnige houding gestijfd, was hiertoe niet genegen. Daarop werd den 13en December te Linz de pauselijke Decretale afgekondigd, waarin de scholastieke aflaatleer, welke Tetzel gepredikt had, door Leo X dogmatisch werd vastgesteld.

Het was een schoone triomf voor de scholastici en inzonderheid voor Tetzel. Door het hoogste kerklijke gezag werden de beginselen bekrachtigd eener leer, die door Luther en zijn aanhang voor sophisterij, ketterij en dwaasheid was uitgekreten. Rome had gesproken en dat woord was een goedkeuring voor Tetzel, een veroordeeling voor Luther. De traditioneele aflaatleer, die door de scholastici was geleerd en in de Kerk algemeen aangenomen, werd thans bekrachtigd. In alle kerken van Duitschland moest Leo's uitspraak worden afgekondigd, en geen prediker zou zich vermeten voortaan iets te leeren hiermede in strijd. Wat teleurstelling, wat verslagenheid deze uitslag te Wittemberg veroorzaakte, is te begrijpen. — Om Luther niet te verbitteren werd in het pauselijk schrijven zijn naam met opzet verzwegen. Toch had hij een gevoelligen slag ontvangen en zijn wapenen moeten overgeven. Hij had verklaard — gelijk wij in zijne *Theses* verschillende malen hebben aangestipt — dat de leer der aflaatpredikers in tegenspraak was met de leer der Pausen; dit was thans schitterend weerlegd; hij had beweerd, dat hij zich zou onderwerpen aan het woord van Christus' Stedehouder, door wiens mond Christus sprak, dit zou hij nu door de verloochening van zijn dwaalleer moeten toonen. Het bleek echter, dat al deze protestaties van volkomen onderwerping, enz., of alleen phrasen waren, of alleen voorwaardelijk moeten worden verstaan, t. w. indien de Paus overeenstemde met den onfeilbaren Luther; want nog vóór de afkondiging der Decretale, wier komst hij zeker vermoedde, had Luther van den Paus geappelleerd op een algemeen Concilie.

Nieuwe Onderwijsverordening.

HOOFDSTUK VIII.

Van de bevordering van het schoolbezoek.

Art. 124. 1, Bij plaatselijke keur kan voor een der eilanden aan den vader, de moeder, den voogd en den persoon bij wien een kind inwoont, ieder voor zoover hij daarvoor verantwoordelijk kan worden gesteld, de verplichting worden opgelegd zorg te dragen, dat zijn kind gedurende ten minste zes jaren voldoend lager onderwijs wordt verstrekt.

2. Deze verplichting wordt door hen nageleefd:

a. óf door te zorgen, dat het kind als leerling eener lagere school is ingeschreven en dat het na plaatsing, die school geregeld bezoekt;

b. óf door te zorgen, dat het kind voldoend huisonderwijs ontvangt.

M. v. T. In deze verordening dient te worden aangegeven, wie in de plaatselijke keuren op de leerplicht de aansprakelijke personen voor het nakomen ervan geacht moeten worden en wanneer aan die verplichting wordt voldaan. Daartoe zijn de bewoordingen gekozen van de wijziging van de leerplichtwet in Nederland, aanhangig gemaakt in 1912, gewijzigd in April 1914, waarover door de Tweede Kamer voorloopig verslag is uitgebracht in December 1914.

Art. 125. Bij plaatselijke keur kunnen, voor zooveel dit niet bij verordening is geschied, verbodsbepalingen omtrent het arbeiden van kinderen beneden de twaalf jaren gedurende de schooluren worden vastgesteld.

M. v. T. Ter beteugeling van het schoolverzuim is de bevoegdheid, die in Nederland bij de wet op het lager onderwijs (artikel 103, 1ste lid) aan de gemeenteraden is toegekend, in de kolonie bij dit artikel overgelaten aan de Raden van Politie (voor Curaçao aan den Koloniaalen Raad), tenzij bij algemeene verordening het onderwerp geregeld wordt.

Art. 126. De Commissiën van Onderwijs bevorderen, zooveel zij vermogen, het getrouw schoolbezoek en doen voorstellen, die daartoe dienstig kunnen zijn.

Art. 127. 1. Door het uitloven van openbare belooningen en getuigschriften kan het getrouw schoolbezoek van wege de Commissiën van Onderwijs worden aangemoedigd.

2. Ten einde de aanspraak op die belooningen en getuigschriften te kunnen beoordeelen, wordt door de hoofden van scholen nauwkeurig aanteekening gehouden van het schoolbezoek, het gedrag, de vlijt en de vorderingen der leerlingen.

M. v. T. Reeds thans worden getuigschriften verleend (zie artikel 8 van het Reglement voor de openbare scholen voor lager onderwijs G. B. van 3 April 1908, No. 272, gewijzigd bij G. B. van 27 Aug 1915 No. 751), die mede onderteekend worden door den Voorzitter der Schoolcommissie.

Art. 128. 1. Ter bevordering van het schoolbezoek wordt jaarlijks eene bepaalde som ter beschikking van elke Commissie van Onderwijs gesteld, teneinde voeding en kleeding

Tweelingen.

(*Aangeboden.*)

Mevrouw Hawes was bezig oude jassen en pantalons in smalle reepjes te knippen om er haardkleedjes van te maken. Zij hield even met dit gewichtige werk op, terwijl zij bij zichzelve mompelde: „Waartoe dient het, dat men zich schor schreeuwt, als iemand Oost-Indisch doof is."

Zij ging voort met eene oude Zondagsche jas van haren man te versnipperen, toen de deur vrij onzacht geopend werd en een meisje van zestien jaar binnen kwam stormen, dat er uitzag alsof zij zeer hard had geloopen.

„Hier ben ik, Mama. Wat is er?"

Mevrouw Hawes keek op.

„Ik riep Marie-Anne," zeide zij.

„Ik ben Marie-Anne," lachte het meisje. „Wanneer zult ge uw eigen dochters uit elkander kennen?"

Mevrouw Hawes liet haar werk rusten, keek hare dochter aan en begon ook te lachen.

„Dat komt er van, als er tweelingen zijn. Gij gelijkt toch niet zoo frappant op elkaar, als men u te samen ziet. Maar naar de wijze, waarop gij binnen kwaamt stormen, dacht ik, dat het Anne-Marie was. Zij komt gewoonlijk als een kanonskogel binnenvliegen. Waar hebt ge toch gezeten?"

„Bij de beek. Het waaide zoo, dat we u niet hoorden, toen gij ons voor de eerste maal riept. Hebt gij ons iets bijzonders te zeggen?"

Het meisje deed haar best bedaard te spreken en het antwoord af te wachten, hoewel zij als op heete kolen stond en naar hare zuster terug verlangde, die bezig was eene hangmat tusschen twee appelboomen te bevestigen.

„Juffrouw Lawler is zooeven hier geweest," zeide mevrouw Hawes.

„Is zij?"

Marie-Anne klapte van vreugde in de handen. Haar gezichtje straalde van vreugde en blijde verwachting. Hare moeder knipte eerst eene mouw door, voor zij vervolgde:

„Zij wil een muziekpartijtje geven, a. s. Woensdag. Die mijnheer Rickertruther kan dan, geloof ik, ook komen. Het is onverwachts opgekomen. Gij zijt beiden geïnviteerd. Zij zeide, dat gij mooier muziek zoudt hooren, dan gij nog ooit gehoord hebt. *Miss* Dalrymple uit Boston zal er ook zingen. Ik riep u, omdat ik dacht, dat gij het nieuwtje graag dadelijk zoudt hooren, hoewel ik wist, dat gij u amuseerdet bij de beek."

Marie-Anne keerde zich om en keek naar buiten. Zonder om te zien zeide zij: „U zegt, dat wij beiden uitgenoodigd zijn?"

„Ja. Ik vrees, dat het een heele toer zal zijn om uit te maken wie ditmaal zal gaan," zeide de moeder aarzelend.

„Er is niets uit te maken," antwoordde Marie-Anne. „Het is Annie's beurt. Verleden maand ben ik naar de *fancy-fair* geweest, weet u wel?"

Zij keerde zich van het raam af en ging vlak voor hare moeder staan en wrong hare handen met een tragisch gebaar, terwijl zij hartstochtelijk uitriep:

„Ik wilde toch wel, dat wij meer dan één visite-toilet hadden! Soms kan ik het denkbeeld, dat wij samen maar één gekleede japon hebben, niet verdragen."

„Gij kunt niet vuriger wenschen dat het anders ware, dan ik," zeide mevrouw Hawes treurig. „Gij weet hoe de zaken staan. Gij weet hoe hoog de doktersrekening is sedert mijn laatste ziekte, en het ziet er dus niet naar uit, dat wij vooreerst nieuwe gezelschaptoiletjes voor u kunnen aanschaffen. Eigenlijk moest gij dankbaar zijn, dat gij er één samen hebt, zoodat gij met eenig overleg toch nu en dan wat genieten kunt, omdat gij zoowat van één grootte zijt en sprekend op elkaar gelijkt. Ik wenschte, dat de zaken wat beter stonden, maar nu het niet anders is, moeten wij er ons in schikken."

En zij zuchtte, terwijl zij voortging met knippen.

Marie-Anne liep onrustig de kamer op en neer.

„Misschien wil Anne-Marie u wel haar beurt afstaan," opperde mevrouw Hawes, meer om te hooren wat hare dochter zou antwoorden dan om eene andere reden.

„Dat zou wel mogelijk zijn," antwoordde het meisje, „want Anne-Marie is eens zoo goed als ik; maar ik weet zeker, dat zij dit partijtje even graag als ik zal bijwonen, om de muziek, die er gemaakt zal worden. Neen, het is haar beurt en zij moet dus gaan en ik blijf thuis. O! het is toch iets vreeselijks arm te zijn."

Het jonge meisje deed haar uiterste best om de tranen, die in hare oogen opwelden, terug te dringen. Zij keek hare moeder aan en zag, dat hare lippen trilden.

„Ik zal er langzamerhand wel overheen komen," zeide Marie-Anne op onvasten toon, „maar u moet wat geduld met mij hebben."

Zij verliet haastig de kamer en vloog de trap op naar het kamertje, dat zij met hare tweelingzuster deelde. Zij zette zich op den rand van haar bed neder en zuchtte:

„Ik zou alles willen geven om *Miss* Dalrymple te hooren zingen."

Haar gevoel van recht en billijkheid drong haar echter er bij te voegen: „En dat zou Annie ook, en bovendien is het haar beurt!"

Na tien minuten ging zij weer naar beneden. Zij opende de deur van haar moeders kamer en zeide op gemaakt vroolijken toon:

„Ik ben er al overheen, Mama, en beloof u, mij dezen keer niet laaghartig aan te stellen."

Toen vloog zij, zoo snel zij kon, naar de beek, waar hare zuster den nieuwen schommel probeerde, en een vroolijk deuntje er bij zong.

Mevrouw Hawes liet haar werk eenige oogenblikken rusten en keek de jeugdige gestalte van Marie-Anne na.

„Geen van beiden zijn zij tot een laaghartigheid in staat," fluisterde zij met een soort van weemoedigen trots.

Maar Marie-Anne was er nog niet „overheen." Toen zij Anne-Marie vertelde, waarom Mama haar geroepen had en er bijvoegde: „Gij weet, het is uw beurt," voelde zij zich allesbehalve op haar gemak. Het kwam haar voor alsof het altijd de beurt van hare zuster was, als er van een bijzonder pretje sprake was.

Er heerschte eenige oogenblikken een diep stilzwijgen. Toen zeide Annie half luid tot zich zelve: „En *Miss* Dalrymple te hooren zingen!"

De twee meisjes Hawes waren niet alleen begaafd met een fijn ontwikkeld muzikaal gevoel, maar ook met een paar mooie stemmen, en het was een van de grootste grieven tegen hare armoede, dat die haar belette dit talent te ontwikkelen.

Marie-Anne sprak niet. Zij voelde zich zeer onaangenaam gestemd. Zij herinnerde zich hare goede voornemens in haar kamertje; maar juist die herinnering verbitterde haar nog meer. Zij voelde, dat zij toegaf aan hare minder goede natuur, als zij hare zuster hare beurt benijdde, en de tranen kwamen haar in de oogen.

De beide meisjes zetten zich op den schommel, die langzaam heen en weder bengelde.

Een grauwe lijster vloog op een tak tegenover haar en begon haar de mooiste deuntjes voor te fluiten. Bij de eerste noten wendde Annie zich tot hare zuster. Zij voelde, zonder dat deze het haar zeide, wat er bij haar omging. Een oogenblik streed zij met zich zelve, toen zeide zij:

„Gij moet mijn beurt overnemen, dan ga ik de twee volgende keeren met onze japon uit. Dat zullen wij zoo schikken, vindt ge ook niet?"

Marie-Anne had de waarheid gesproken, toen zij zeide, dat Annie beter was dan zij. In het binnenste van haar hart moest zij erkennen, dat zij maar al te vaak partij van Annies goedhartigheid had getrokken, en menigmaal had zij er later

aan schoolgaande kinderen te verstrekken, volgens regelen bij besluit van den Gouverneur vast te stellen.

2. Kinderen van openbare en gesubsidiëerde bijzondere scholen worden daarbij op gelijken voet behandeld.

M. v. T. Ter bevordering van getrouw schoolbezoek zal vaak ondersteuning aan arme leerlingen moeten worden verleend. Hiertoe dient de Commissie van Onderwijs over eenige middelen te beschikken. De wijze van ondersteuning zal bij besluit geregeld worden. Het verdient geen aanbeveling eenig bedrag daarvoor aan de hoofden van scholen te geven, omdat het bekend is, dat verstrekking op school door velen kwetsend word gevonden of het denkbeeld doet ontstaan, dat allen het meesten ontvangen.

HOOFDSTUK IX.

Overgangsbepalingen.

Art. 129. 1. De onderwijzers, die bij het inwerkingtreden dezer verordening wettig bij het openbaar onderwijs werkzaam zijn, worden alsdan benoemd in den rang, waarop zij volgens deze verordening aanspraak kunnen maken, waarbij hun eene zoodanige bezoldiging wordt toegekend, dat zij in geen geval minder ontvangen, dan waarop zij in hun vroegeren rang aanspraak hadden.

2. De onderwijzers 1ste klasse, die bij het inwerkingtreden dezer verordening wettig bij het openbaar onderwijs werkzaam zijn, doch niet die bijakten bezitten, waardoor zij aanspraak op benoeming tot onderwijser 2de of 1ste rang kunnen maken, worden benoemd tot onderwijser 1ste rang, waarbij hun eene zoodanige bezoldiging wordt toegekend, dat zij in geen geval minder ontvangen, dan waarop zij in hun vroegeren rang aanspraak hadden.

3. De onderwijzers 1ste klasse, die bij het inwerkingtreden dezer verordening wettig bij het openbaar onderwijs werkzaam zijn, doch niet de akten bezitten, waardoor zij aanspraak op benoeming tot hoofd onderwijzer 2de of 1ste rang kunnen maken, worden benoemd tot onderwijser 1ste rang, waarbij hun eene zoodanige bezoldiging wordt toegekend, dat zij in geen geval minder ontvangen, dan waarop zij in hun vroegeren rang aanspraak hadden.

M. v. T. waarborgt allen onderwijzers een inkomen minstens gelijk aan dat, wat zij thans genieten of waarop zij volgens de huidige verordening aanspraak zouden hebben. De onderwijzers 2de en 1ste klasse, die niet voldoen aan de bepalingen van artikel 109 of 110, krijgen den titel van onderwijzer 1ste rang, omdat die bezoldigingsgroep het dichtst bij hun tegenwoordig inkomen staat.

Art. 130. Hij, die volgens de bepalingen van de verordening van 6 October 1906|11 Mei 1907 (P. B. 1907 No. 5) bij het inwerkingtreden dezer verordening aan eene gesubsidiëerde bijzondere school werkzaam is, behoeft om daarmede voort te gaan geene erkenning, terwijl de besturen van bijzondere scholen voor deze onderwijzers aanspraak op de in artikel 72 bedoelde bijdrage uit de koloniale kas kunnen doen gelden.

Art. 131. 1. Hij, die bij het inwerkingtreden dezer verordening als kweekeling bij het gesubsidiëerd bijzonder onderwijs werkzaam is, moet binnen *drie* jaar na het inwerkingtreden het examen voor de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of onderwijser afleggen.

2. Aan een dezer examens niet voldoende, wordt hem nog gedurende *twee* jaar gelegenheid gegeven examen af te leggen.

3. Gedurende dien termijn mag hij in de school werkzaam blijven, doch wordt voor hem geen bijdrage uit de koloniale kas verleend.

M v T. Ten einde de oudere kweekelingen in de gelegenheid te stellen zich te bekwamen voor het examen voor de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer of onderwijzer en de gelegenheid te openen aan de besturen van gesubsidiëerde bijzondere scholen om op 1 Januari 1922 aan de verplichtingen der verordening te voldoen, wat aantal der leerkrachten betreft, wordt een termijn van drie jaar voldoende geacht.

Indien zij na het verstrijken daarvan niet een der genoemde akten behaald hebben, mogen zij nog twee jaar, doch zonder aanspraak op eene bijdrage voor hen, in de school werkzaam blijven.

Art. 132. 1. Bijzondere scholen, die eene bijdrage uit de koloniale kas genieten, moeten 1 Januari 1922 voldoen aan het bepaalde in artikel 75.

2. Tot dat tijdstip mogen kweekelingen, die voldoen aan het bepaalde in artikel 16, als onderwijskracht medegerekend worden tot hoogstens de helft van het aantal der onderwijskrachten.

3. Tot dat tijdstip wordt de bijdrage voor de onderwijskrachten verleend naar den maatstaf van artikel 78 voor het aantal der werkzame is.

4. Wanneer tot dat tijdstip aan het hoofd der school is geplaatst een onderwijzer, die niet bezit der akte van bekwaamheid als hulponderwijzer, wordt voor dezen eene bijdrage verleend;

voor eene school, waarvan het aantal werkelijk schoolgaande kinderen bedraagt:

honderd en minder	f 550,—
meer dan honderd tot met tweehonderd	„ 600—
meer dan tweehonderd tot met driehonderd	„ 650,—
meer dan driehonderd	„ 700,—

M. v. T. Dit artikel is noodig, dat het niet onmogelijk is, dat tot 1 Januari 1922 een of meer bijzondere scholen een hulponderwijzer(es) als hoofd der school hebben wegens gebrek aan onderwijzers.

Art. 133. 1. Aan de Protestantsche school te Piedra-Plat op Aruba wordt, zoolang zij niet voldoet aan de in deze verordening gestelde eischen, wat leerlingen en onderwijskrachten betreft, jaarlijks eene bijdrage van f 400 verleend.

2. Aan de school der R. K. Missie te Boca Sint Michiel wordt, zoolang zij niet voldoet aan de in deze verordening gestelde eischen, wat leerlingen en onderwijskrachten betreft, jaarlijks eene bijdrage van f 400 verleend.

M. v. T. Tot heden heeft de Protestantsche school te Piedra-Plat op Aruba nog niet kunnen voldoen aan de voorschriften en eischen van de verordening van 1907, omdat het aantal leerlingen beneden 40 bleef. Omdat zij in eene behoefte voorziet, wordt voorgesteld eene bijdrage van f 400 te verleenen (thans 350), opdat uit het meerdere betere leermiddelen kunnen worden aangeschaft. Een gelijk bedrag wordt gevraagd voor de kleine school der R. K. Missie te Boca St. Michiel, waar ook een vlechtcursus is. De afstand naar andere scholen is voor jonge kinderen te groot.

Art. 134. 1. Wanneer bij het inwerkingtreden dezer verordening, voor welken krachtens art. 59 der verordening van 6 October 1906|11 Mei 1907 (P. B. 1907 No. 5) aan hem, die belast is met het geven van onderwijs aan eene niet gesubsidiëerde school, vrijstelling van het bezit van eene akte van bekwaamheid is verleend, nog niet verstreken is, zal hij met het geven van onderwijs mogen voortgaan tot de termijn geëindigd is.

2. In bijzondere gevallen kan die termijn door den Gouverneur verlengd worden, mits het onderwijs aan die school gegeven wordt aan kinderen van vreemde nationaliteit of aan die, welke eene school voor gewoon of meer uitgebreid lager onderwijs afgeloopen en verlaten hebben.

Art. 135. Tot den dag van invoering der verordening tot regeling van den Gezondheinsdienst in deze kolonie en der besluiten ter uitvoering daarvan, blijven voor de scholen, zoowel openbare als bijzondere, van kracht de artikelen 3 en 4 van de verordening van 6 October 1906|11 Mei 1907 (P. B. 1907 No. 5), met dien verstande, dat in het tweede lid van artikel 3, het derde en vierde lid van artikel 4 in plaats van schoolopziener wordt gelezen: Inspecteur van het Onderwijs, en in het derde lid van artikel 3 onder *a* in plaats van de plaatselijke schoolcommissie wordt gelezen: de Inspecteur van het Onderwijs en de Commissie van Onderwijs.

Art. 136. 1. De Schoolcommissie op Curaçao is met het inwerkingtreden dezer verordening ontbonden.

2. Zij geeft haar archief over aan de Commissie van Onderwijs overeenkomstig deze verordening door den Gouverneur benoemd.

SLOTBEPALING.

1. Deze verordening, welke kan worden aangehaald onder den titel „*Onderwijsverordening*," treedt in werking op een door den Gouverneur te bepalen tijdstip.

2. Behoudens het bepaalde bij de artikelen 61, 69, 98, 107, 131, 135 en 136 vervallen met het inwerkingtreden alle vroegere verordeningen, bepalingen en besluiten, waarbij het onderwijs in deze kolonie werd geregeld.

Ingezonden.

Uit de Benedendistricten van Curaçao.

Van meerdere plantage-eigenaars en huurders van gouvernementsgronden kan men hier bij herhaling klachten opvangen over gemis van geiten; en die klachten dateeren niet van vandaag of gister.

Dat hier geraffineerde geitendieven telkens hun slag slaan, lijdt geen twijfel.

Iedereen beweert zulks, en nog kort geleden werd een dievenbende op heeterdaad betrapt op een der plantages. De kerels zelf wisten te ontsnappen; doch een der honden, die hun bij dat onedele bedrijf behulpzaam waren, moest er 't leven bij laten, getroffen door een kogel van den plantage-bewaker. Nu zou men denken, dat men ten minste een der dieven op 't spoor moest zijn; aangezien de eigenaar van dat slachtoffer allicht tot de dievenbende moest behooren. En toch loopt dat clubje nog altijd op vrije voeten, en gaat maar ongestoord zijn gang.

Van heel veel activiteit getuigt zulks niet. Ik weet zeker, dat, wanneer mijn hond er van door was, en er was maar een paar stuiver te verdienen met 't terugbrengen van dat beest, het in een minimum van tijd weer bij mij aan tafel zat. Men is hier over 't algemeen verbazend ingenieus op 't gebied van honden. Ieder weet je te zeggen waar die of die hond thuis hoort. Ik houd het er voor, dat men met een staart van een hond alleen, tot den eigenaar zou kunnen geraken, zoo precies kent men ieders hondje.

Maar enfin, we hebben toch al iets gewonnen.

Die hond kan ten minste geen hulp meer verleenen bij dat lugubere métier.

't Is wel een schrale troost, maar daar moeten we ons meermalen mee behelpen.

Zoo werden b. v. verleden jaar heel wat menschen, die aanklopten om een stukje huurgrond op gouvernementsterrein heen gezonden met den schamelen troost, dat ook zij wel aan de beurt zouden komen, als de menschen in de buurt van sommige plantages gedeporteerd zouden zijn. Dat schijnt thans een fait accompli te zijn, en toch wachten die aanvragers nog altijd te vergeefs op de uitvoering dier belofte.

Wat is het toch jammer, dat er verleden jaar niet meer terreinen uitgedeeld zijn. Juist op die gronden ziet men op 't oogenblik heel wat maïskolven groeien. Men klaagt overal steen en been over duurte en schaarschte van eetwaren. Waren al de uit te deelen terreinen op tijd uitgegeven en bewerkt, men zou heel wat meer oogst hebben binnengehaald, wat een onschatbare hulp zou geweest zijn in deze critieke tijden.

Over 't onbillijke van het weigeren van terreinen aan sommigen, spraken wij reeds verleden jaar. Hopen we, dat men thans ten minste door schade tot het inzicht kome.

L. G. A. van Hegelsom.

Barber, 22 Febr.

DE OORLOG.

De *Bolshewiki* zouden nu dolgraag vrede sluiten met Duitschland, maar ze worden niet langer vertrouwd. Gepraat is er genoeg; besprekingen zullen daarom niet meer gehouden worden; de *Bolshewiki* hebben alleen het vredestractaat te teekenen en de gestelde voorwaarden eenvoudig aan te nemen, zonder meer, doen zij dit, dan zal het Duitsche leger zijn opmarsch naar Petrograd afbreken, anders blijft het voortrukken tot aan de hoofdstad des Rijks, hoofdzetel tevens der Bolshewiki.

De Russische Boeren verzetten zich dapper tegen dit binnendringen der Duitschers, de soldaten weigeren hier en daar te vechten en trekken terug naar Petrograd.

Aan het Westerfront is het stukwerk. Erg druk wordt er geschoten, gevlogen en met bommen gegooid, op 100 plaatsen tegelijk. Maar een voorbereiding voor een groot offensief ziet men niet. Wel heeft het den schijn alsof de Verbondenen meer dan anders den Duitscher in België bestoken. Ze schijnen den duikbootenbasis in Zeebrugge te willen vernielen, maar het lukt nog niet al te hard.

Het oorlogsveld is erg woelig, maar teekening komt er nog weinig in, men kan zoo moeilijk zien, wat men nu eigenlijk te verwachten heeft in de naaste toekomst.

Berichten uit de Kolonie.

Eerw. Zuster M. Michaëla. †

Zacht en kalm is Woensdagmorgen deze verdienstelijke Religieuze in den Heer overleden. Haar dood was een onmerkbare overgang naar het Eeuwige Leven. Zij had zich daar op voorbereid door zestig jaar lang als kloosterlinge van den H. Franciscus in den vreemde zich te wijden aan het Onderwijs der Katholieke Jeugd.

Eerst was Soeur MICHAELA medeoprichtster van het Pensionaat in het St. Martinusgesticht, later op Habay; 23 jaar geleden hielp zij opnieuw bij de oprichting van het St. Antonius-convent op Pietermaai en bracht ten slotte de laatste jaren haars levens weder door in het St. Martinusgesticht. Bijna twee en tachtig jaren heeft zij geleefd, waarvan volle 59 jaren als religieuse.

Nu weet zij, wien zij heeft gediend, nu aanschouwt zij Hem, dien heel haar hart steeds beminde.

Mejuffr. RAMONA ANTONIA CABRAL werd op Sto. Domingo geboren den 7den Juli 1837, 20 September 1859 ontving zij op Curaçao het kloosterkleed, en legde 4 October 1860 hare H. Geloften af.

Woensdagavond werd haar stoffelijk overschot, na Pontificale respons in de Kapel van het St. Martinusgesticht, op het particuliere kerkhof der Eerw. Zusters op Habay begraven. Vele voorname Burgers, eenige Heeren Consuls en andere Autoriteiten, waaronder ook de

---

oves geschreid, dat zij er van geprofiteerd had. Nu kwam de verzoeking weer tot haar en was zij op het punt er weer aan toe te geven.

Zij trok echter driftig hare schouders op en zeide:

„Neen, dat nooit, dat zou niet eerlijk wezen. Gij weet evengoed als ik, dat de kans om zoo iets bijzonder moois te hooren maar eens in het seizoen voorkomt." En nogmaals voegde zij er met groote zelfbeheersching bij: „Neen, zooiets zou ik nooit doen. Het is uw beurt en gij moet gaan!"

Gedurende de drie volgende dagen hield zij zich aan deze afspraak. En het was nu Annie, de gelukkige, die met een somber en peinzend gelaat haar werk verrichtte en vaak met een bedrukt gezicht het gelaat van Marie bespiedde. Maar op den morgen van den gewichtigen Woensdag scheen zij te herleven. Zij had een geheim onderhoud met hare moeder, die haar nu en dan in de rede viel met:

„Mijn hemel, kind, waar denkt gij aan? Dat zou nooit gaan! Dat denkbeeld is al te gek!" maar zij lachte, terwijl zij dit zeide, en zeide eindelijk: „Nu, ga uw gang, dan maar, maar vraag mij niet u te helpen. En als gij er door in moeilijkheden geraakt, moet gij u zelf er maar weer uit redden."

„Wij kunnen daar onmogelijk door in moeilijkheden geraken," zeide Anne-Marie vol zelfvertrouwen. „Ik wed, dat mevrouw en iets van bemerken zal. Ik ga nu naar het dorp om mevrouw Hardy in den arm te nemen. Ik weet vooruit, dat zij ons zal willen helpen."

Een half uur later opende mevrouw Hardy hare voordeur, die juist tegenover het groote, mooie huis van *Miss* Lawler gelegen was, om eene van de tweelingen van mevrouw Hawes binnen te laten.

„Kom binnen," zeide zij vriendelijk. „Ik weet natuurlijk niet wie van de tweelingen gij zijt, maar toch zijt gij vanharte welkom."

„Ik ben Anne-Marie," zeide het meisje lachende en volgde mevrouw Hardy, die juist bezig was iets voor het middagmaal gereed te maken, in de provisiekamer.

Toen zij met hare boodschap voor den dag moest komen, aarzelde zij even en bloosde meer dan eens diep, toen zij vertelde, waarom zij eigenlijk kwam. Toen zij eenmaal begonnen was, ging het echter gemakkelijker, en weldra lachte zij, evenals hare gastvrouw, hartelijk om het kluchtige van het geopperde denkbeeld.

„Mama heeft haar toestemming gegeven, nadat zij er eerst veel op tegen had, als u" — voegde zij er aarzelend bij — „ons tenminste helpen wilt."

„Natuurlijk wil ik u helpen," was het bereidwillige antwoord. „Het moet een heele partij zijn bij de Lawlers en er komen allerlei deftige lui. Ik hoorde, dat er alleen muzikale menschen genuitgeerd zijn. Ik denk, dat *Miss* Lawler u en Marie-Anne zeer muzikaal vond en u daarom ook vroeg."

Toen Anne-Marie dien avond om kwart voor achten schuchter het pad insloeg, dat naar het schitterend verlichte huis van *Miss* Lawler voerde en de kostbare bloemen voor de vensters zag, gevoelde zij zich zeer klein en beangst. Maar toch brandde zij van verlangen om binnen te gaan. *Miss* Lawler zelve, in glinsterende zijde gehuld, ging juist door de vestibule, toen de bediende het meisje binnenliet. Zij glimlachte tegen het verlegen kind en Anne-Marie raapte al haren moed bijeen om hare *entrée de chambre* te maken.

Het eerste wat de gastvrouw tot haar sprak, was de gewone vraag, wanneer men de tweelingen niet te zamen zag: „Wie van de twee zijt gij, eigenlijk?" en toen het meisje haren naam genoemd had, zeide zij:

„Het spijt mij zeer, dat gij niet allebei kondt komen. Ik zal u een mooi plaatsje aanwijzen, waar gij alles goed hooren en zien kunt."

Annie, gedost in het lieve wit *ca chemiren* toiletje, dat haar en haar zuster toebehoorde, was spoedig op een gemakkelijken stoel gezeten, waar zij op haar gemak het gezicht had op de piano en op allen, die dien avond zouden spelen of zingen. Zij keek met een zucht van verlichting naar de openstaande deur en gaf zich toen ongestoord aan het genot van het oogenblik over.

De Duitsche mijnheer, zooals zij hem noemde, begon te spelen. Zij had nooit geweten, dat eene piano zóó mooi kon klinken, maar toch wachtte zij met ongeduld, dat het zingen een aanvang zou nemen. Zij vermoedde, dat het slanke meisje in het wit, met een bouquetje geraniums in haar ceintuur, de zangeres was.

Ja, zij was het, en eindelijk begon zij te zingen. Annie had slechts in hare droomen zulke hemelsche tonen gehoord en nu hoorde zij die in werkelijkheid.

De tonen doortrilden Annies hart, totdat het luisteren er naar haar te machtig werd. Zij drukte onbewust hare handen tegen haar hart, en toen de laatste noten wegstierven, stond zij in hare vervoering op en boog zich ver voorover.

Miss Dalrymple keerde zich om, toen het gezang uit was, en zag den gloed van verrukking in Annies oogen en zeide, nauwelijks wachtende tot het applaus verstomd was:

„Dat kind kan zingen!"

Miss Lawler keek Annie aan, die zich nu beschaamd terugtrok.

„Ja, dat kan zij en zeer goed ook. Gij moet haar eens hooren. Zij houdt dol veel van muziek en zal, hoop ik, niet te verlegen zijn om wat voor u te zingen," zei *Miss* Lawler.

„Ik zal het haar zelf vragen," zeide *Miss* Dalrymple.

Een oogenblik later legde zij hare hand op den schouder van het meisje. Anne-Marie keek verrukt op en *Miss* Dalrymple, de gevierde zangeres, had een gevoel, alsof zij nog nooit in haar leven iemand zooveel genoegen met haar zingen had gedaan.

„Wilt ge mij 't genoegen doen iets voor mij te zingen?" vroeg zij.

„Nu, voor al die menschen?" vroeg Annie.

„Ja. Gij kunt vlak naast mij komen staan en ik zal u accompagneeren. Gij wilt immers wel?"

„O, ja, voor u wel," fluisterde het meisje.

Miss Dalrymple glimlachte over den blik vol diepe vereering en bewondering, waarvan die woorden vergezeld gingen, en nam vriendelijk Annies koude, bevende hand in de hare.

Zoo gebeurde het, dat Annie Hawes' veel belovende, maar nog onontwikkelde, fraaie sopraan-stem op *Miss* Lawes' *soirée* gehoord werd. *Miss* Dalrymple luisterde met verrukking. Zij stond van de piano op en zeide hardop, zoodat al de gasten het hooren konden:

„Ik zong niet half zoo goed, toen ik zoo oud was als dit kind. Het zou zonde zijn, zulk een talent verloren ging."

Er volgde een koor van complimenten en bijvalsbetuigingen en toen begon de Duitsche artist weer te spelen.

Annie keerde stil naar hare plaats terug en niemand nam verder notitie van haar, zoodat zij op haar gemak verder kon luisteren.

Een uur later, nadat er koffie en ververschingen waren rondgediend, herinnerde *Miss* Dalrymple zich eensklaps het meisje. Daar zat zij rustig in haar hoekje een portie ijs te gebruiken. De zangeres ging naar haar toe.

„Gij moet nog eens voor mij zingen," zeide zij. „Ik heb een plannetje gemaakt. Misschien zou ik u een paar maal in de week zanglessen kunnen geven, als ik de eerst volgende maanden hier bij mijn vriendin blijf."

Het meisje sloeg de handen in elkander en keek verschrikt en bedremmeld vóór zich.

„Gij zijt nu toch niet bang meer, wel? Het was waarlijk een genot voor mij u te hooren zingen, anders zou ik u niet vragen het nogmaals te doen!"

„Ja, ik ben verlegen," stamelde het meisje, „maar als gij het mij vraagt, moet ik het wel doen, maar.."

H.E.G. Heer Gouverneur en Adjudant, brachten haar de laatste eer.

R. I. P.

Schoolbezoek.

Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE bracht Maandag en Dinsdag een bezoek aan het St. Thomas-college en Donderdag aan de Zusterschool van St. Maria.

Goede reis.

De Hoogeerw. Pater Vicaris Provinciaal, P. fr. GUALA WOLSKY zal dezer dagen naar Aruba vertrekken.

„Mount Pleasant."

't Was jaren geleden, dat we deze sisalonderneming bezocht hebben; toen was dat grootbedrijf nog in zijn allereerste begin. Wat een verschil in die 5 à 6 jaren!

't Zijn nu onafzienbare velden, regelmatig onder sisal gebracht, meer dan 200 H. A. groot. Wat doen die heuveltjes het aardig met hun rechte dubbelrijen van diep groene sisalplanten. Sisal, sisal, overal waar het oog reikt, waar vroeger ondoordringbaar cactusbosch was. En nu is pas het vierde gedeelte der Plantage onder sisal, het bedrijf kan dus systematisch worden uitgebreid. Het ligt ook in de bedoeling der Onderneming ieder jaar 100 H. A. aan te planten.

Want de sisal groeit uitstekend op Curaçao, het gruisachtig heuvelterrein is daarvoor uitnemend geschikt; een proef van 5, 6 jaren heeft dat nu wel duidelijk bewezen.

De Administrateur der onderneming, de Heer VAN PUFFELEN, bracht de Indische werkmethode hier over en zet de jonge plantjes in diepe plantgaten. Gruis kan men niet ploegen evenmin als de rots zelve, de eenige mogelijke bewerking van gruisgrond bestaat in het uithakken van plantgaten in regelmatige rijen. Dat is ook de meest gewilde teelbodem voor de sisalplant, zij staat op gruisgrond het beste.

De oudste aanplant heeft reeds lang volrijpe bladen, die vóór jaren al geoogst hadden kunnen worden en ontvezeld. Maar bij gebrek aan de noodige machinerieën bleven die planten renteloos staan. Maar ze doorstonden veel droogte en schieten reeds, peil waarna ze verder voor ontvezeling ongeschikt zijn, daar zij verdrogen en afsterven zoodra de jonge plantjes zich gevormd hebben aan den uitschietenden moederstam.

De oude planten geven echter het noodige plantmateriaal, waaraan op het oogenblik overvloed is.

Hoog tijd werd het derhalve om de ontvezelingsmachine te laten uitkomen en met de verwerking der sisal te beginnen. Een prachtmachine werd er besteld, waarvoor de fabriek ook in aanbouw is. Alles ziet er flink en degelijk uit. De Heer VAN PUFFELEN ijvert met hart en ziel voor deze onderneming en beschouwt het als een persoonlijke eerezaak ze spoedig tot volle exploitatie te brengen. Wat hem zeer zeker binnen korten tijd zal gelukken.

De Vertegenwoordiger der Maatschappij, de Heer C. S. GORSIRA JPEZ, die ons met den Heer VAN PUFFELEN begeleidde, verheugt zich in het volle vertrouwen in de toekomst.

De Heer GORSIRA heeft de onderneming van jongs af zien opgroeien en was persoonlijk getuige van de geregelde ontwikkeling van het Bedrijf Zoo als de zaak NU wordt aangepakt, MOET ze slagen, en belooft de sisalcultuur voor Curaçao een der mooiste ondernemingen te worden.

Levensmiddelenvoorziening.

Het Gouvernement heeft den Bakkers aangezegd, dat zij van Maandag 25 Februari af slechts één broodje per persoon en per dag aan particulieren leveren mogen. De Heeren Bakkers zijn ook begonnen met tarwemeel en maismeel te vermengen en stellen reeds maisbroodjes beschikbaar.

Onze actieve collega *Boletin Comercial* gaf een volledig overzicht van de Landen waar tarwemeel te verkrijgen is. De slotsom klinkt nog al bevredigend Vlak bij, in Venezuela, is tarwe in overvloed te verkrijgen.

We zullen nu wel zoo gauw niet zonder zitten.

En zullen voortaan dichterbij zoeken, wat ons verderweg geweigerd wordt.

Zoo dwingt de Oorlog, wat meer praktisch te worden.

Zuivere Oorlogswinst!

Ook dit nog.

Verschillende kapiteins kwamen met aardvruchten uit omliggende landen, die hier met graagte gegeten worden, en ook na den oorlog nog aftrek zullen vinden.

Ook bracht de *Boletin* het bananenmeel in herinnering. Dat kunnen we zelf maken door de bananen in reepjes te snijden en te drogen. Het brood van bananenmeel moet zeer smakelijk zijn.

BURGERLIJKE STAND.

Bonaire.

GEBOORTEN.

	mannel.	vr. gesl.	in echt.	b. echt.
October	15	18	19	14
November	9	13	10	12
December	7	4	6	5
Totaal	31	35	35	31

Totaal geboorten:	4e kw.	66	in echt	4e kw.	35	b. echt	4e kw.	31
	3e „	46		3e „	23		3e „	23
	2e „	36		2e „	20		2e „	16
	1e „	33		1e „	17		1e „	16
Aantal geboorten in 1917		181	in echt		95	buiten echt		86

STERFGEVALLEN.

	mannel.	vr. gesl.	Levenloos in echt	b. echt.
October	2	4	0	2
November	5	1	0	3
December	5	2	0	0
Totaal	12	7	0	5

Totaal sterfgev.	4e kwartaal	19	levenl. in echt	4e kw.	0	b. echt	4e kw.	5
	3e „	8		3e „	0		3e „	5
	2e „	14		2e „	1		2e „	2
	1e „	28		1e „	0		1e „	1
Sterfgevallen in 1917		69	levenloos in echt		1	buiten echt		13

Totaal sterfgevallen in 1917 is 83.

Huwelijken.

October	2
November	3
December	2
Totaal	7 Huwelijken 4e kw.
	9 „ 3e kw.
	17 „ 2e kw.
	3 „ 1e kw.

36 huwelijken in den loop van 1917.

In 1917 overtrof het aantal geboorten dat der sterfgevallen met 93. Het getal der geboorten was 19 hooger dan het jaar te voren, maar, jammer genoeg, ook de sterfte was 15 hooger, het aantal levenloos aangegeven was echter weer 3 minder, en de huwelijken waren 14 meer.

Het aantal IN ECHT geborenen haalt nauwelijks de helft van het geheele getal geboorten. Dat is een zeer beschamende verhouding.

Toename der bevolking van de Benedenwindsche eilanden:

Curaçao	met	485 zielen.
Aruba	„	257 „
Bonaire	„	93 „
Totaal	„	835 „

Hollandia.

Deze nieuwe driemastschoener is gisteren middag zwaar geladen naar Pto Cabello vertrokken met alle zeilen op.

Goede reis!

Hollandsche avond.

De Groep *Nederlandsche Antillen* houdt Zaterdag 9 Maart a. s. haar jaarvergadering en zal haren leden bij die gelegenheid weer een mooien Hollandschen avond bezorgen, gelijk ze al zoovele goedgeslaagde avonden gaf.

Aanbeveling is overbodig, men behoeft de Advertentie maar in te zien om met verlangen naar de Verbondsavond uit te zien.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Nelly Bisbe, Luni Bressel, Antonio Cerecos, Maria Da Costa Gomez, Jozef de Lima, Clara de Perez, Cornelia Lancry, Roberto Leyba, Temilo Lizarzabal, Elise Pekschine 5, William Pieterss, Manuel de J. Santemaria 4, Elenita Veeris.

Aangeteekende stukken: Lauzinten Maduro, Rodolfo Paula San Juan rebut verzonden door Lucy Pietro, Elise Pekxscher, Juan Romano, Brooklyn, rebut verzonden door Carolina Romano.

Het verkoopen van de West.

The New-York Times Mid-week Pictorial van 7 Febr. komt weer eens met het al lang weersproken bericht, dat N. Amerika de Nederlandsche Kolonies Suriname en Curaçao voor 400,000,000 dollar zou willen koopen om het getal Europeesche Mogendheden in de nabijheid van het Panamakanaal te verminderen en den Amerikaanschen invloed in de Caraïbische Zee uit te breiden.

Van de zijde van onze Regeering wordt daaraan in het geheel niet gedacht, en dat men ook te Washington het denkbeeld niet als actueel beschouwt, blijkt voldoende uit het feit dat de staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken Lansing niet later dan in Juni van het vorig jaar, naar aanleiding van een openbare lezing van prof. Shepherd van de Columbia University, in ondubbelzinnige termen heeft verklaard dat, bij de regeering van de Unie nooit het denkbeeld heeft voorgezeten om het bezit van de bedoelde koloniën te verwerven.

Er is dus thans geen enkele reden om zich over deze aangelegenheid hetzij uit materieel oogpunt te verhengen, hetzij uit nationaal oogpunt te verontrusten.

HAVEN-NIEUWS
VAN 23 FEB — 9 MRT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Vulkanus	Breman	30 Jan	Colón	7 Feb	Suriname
Zulia	S S Morris	23	New York	23	Maracaibo
Merida	A. Johanson	24 „	Maracaibo	24	La Guayra
Merida	A Johanson	27 „	La Guayra	28	Maracaibo
Zulia	S S Morris	28 „	Maracaibo	26	New York
Caracas	H Hichborn	26	New York	26	La Guayra
Caracas	H Hichborn	4 Mrt	La Guayra	6 Mrt	New York
Merida	A. Johanson	6	Maracaibo	7	Maracaibo
Mimer	Hopland	1 „	New York	1 „	Maracaibo
Mimer	Hopland	8	Maracaibo	8	New York
	Bjorg				
Samson		23 Febr	Maracaibo	24 Febr	Maracaibo
Don Alberto	Bosse	22 Jan	Aruba	16	Maracaibo
Juno	Arvelo	7 Jan	Jamaica	?	Amsterdam
Montsacrat	Draaier	25 Febr	Colon	25	Barcelona
Stavangeren	Jose Pater	22	Tucacas	22	New-York
Cratheus	Lovick	26	Santos	2 Mrt	New Orleans

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Brion	23 Febr	Maracaibo	*Sa Maria*	22 Febr	Rio Hacha
M Leonsita H	24	Aruba	*Meteor H*	23	Maracaibo
Comercio V	24	Velade Coro	*Carlota*	23	Maracaibo
Ponchita V	24	La Guayra	*Meda H*	23	Maracaibo
H F Kreger	25	Norfolk	*Frieda H*	24	Maracaibo
Silfide V	25	Maracaibo	*Virgina*	25	Vela de Coro
Rita Otilia	25	Vela de Coro	*Graciosa*	26	Maracaibo
Carmen Luisa	25	La Guayra	*Refugio*	26	Aruba
Abeona	28	Barbados	*M Leoncita*	26	Aruba
Cleopatra V	28	La Guayra	*Silfide*	26	Pto Cabello
Pluma de Oro	28	Velade Coro	*Panchita*	27	La Guayra
Gacela H	28	Maracaibo	*Themis*	27	Maracaibo
Sirena H	2 Maart	Maracaibo	*Hollandia*	28	Pto Cabello
			Carmen L V	28	Pto Cabello
			[illegible] D	2 Mrt	Cuba

Miss Dalrymple had spijt, dat zij er op aangedrongen had, toen zij zich voor de piano had gezet. Het kleine gezichtje was bleek en de lippen van het meisje trilden zenuwachtig.

„Kom, houd u goed," zeide de dame, „Gij hebt het er straks zoo goed afgebracht. Wat zal het zijn?" en zij begon in de muziek te bladeren.

Toen het meisje na lang zoeken iets gevonden had, riep *Miss* Dalrymple verwonderd uit:

„Weet gij in welken toon dat staat?"

„Ja."

„Kunt gij dan zóó laag zingen?"

„O, ja, gemakkelijk."

De zangeres was nog meer verbaasd en zeide:

„Ik begrijp er niets van. Maar ga uw gang!"

Het meisje zag haar smeekend aan, maar zeide niets en begon te zingen.

Het acompagnement vlotte niet, want toen zich eerst trillend en gedempt, maar weldra helder en krachtig eene rijke contralto-stem deed hooren, keerde *Miss* Dalrymple zich eensklaps om en staarde het meisje, dat van het hoofd tot de voeten beefde, in stomme verbazing aan.

Er heerschte een doodsche stilte onder de hoorders.

„Wat beteekent dit?" riep *Miss* Dalrymple, verwonderd om zich heen ziende. „Het is onmogelijk dat dit kind twee zoo scherp afgescheiden zangstemmen heeft, de eene zóó hoog, de andere zóó laag. Het is een natuurwonder!

De rechter Lawles, die bij de deur stond, begon hardop te grinneken. Hij had eene kleine gedaante vóór eenigen tijd de deur uit zien sluipen en weldra eene dergelijke slanke gestalte weer terug zien komen. Hij meende het fijne van de zaak te begrijpen. Het meisje, dat door iedereen werd aangestaard, beproefde tweemaal tevergeefs te spreken, vóór zij een woord kon uitbrengen. Eindelijk barstte zij wanhopig los:

„Och, vergeef mij, ik ben de andere tweeling!"

„Dat verklaart alles," zeide de rechter en barstte in een Homerisch lachen uit. Het geheele gezelschap stemde met hem in en „de andere tweeling" stond eerst beschaamd in het midden der gasten, maar stemde weldra met het lachen in.

„Gij zijt dus niet dezelfde, die het eerst zong?" vroeg de zangeres nog eens in hare verbazing over de ontdekking van twee zulke talenten.

„Neen, Mevrouw, dat was mijn zuster Annie. Het was haar beurt van de japon en daarom ging zij naar de partij van *Miss* Lawles. Maar zij wist, dat ook ik brandde van verlangen om u te hooren zingen en daarom......"

Marie-Anne begon te stotteren en zweeg dus, terwijl een vlammend rood haar gelaat weer overdekte.

Zij had, volgens afspraak, bij mevrouw Hardy gewacht, om tegen de pauze met hare zuster van kostuum te verwisselen, opdat ieder haar deel aan het ongewone muzikale genot zou kunnen hebben. Het plan was door Annie geopperd. In de haast om snel van kleeding te verwisselen had zij niet verteld, dat zij voor *Miss* Dalrymple had moeten zingen.

„Wij zullen nu niet meer over de japon spreken; dat is bijzaak," zeide deze met kieschen tact. „Laat ons nu het lied uitzingen."

Het verlegen gezichtje zag haar nogmaals smeekend aan. Toen zij later een rustig praatje met het meisje maakte, vernam zij de reden, waarom de meisjes altijd beurt moesten houden, als er in dit seizoen eens iets extra's te genieten viel.

„Maar toen er sprake van was u te hooren zingen, konden wij geen van beiden het denkbeeld verdragen dit genot te moeten missen. Annie bedacht dit om mij plezier te doen, hoewel het haar beurt was."

Den volgenden morgen keerde *Miss* Dalrymple naar Boston terug. Toen zij uit het rijtuig stapte, waarmede *Miss* Lawles haar naar het station had gebracht, zag zij van achter eene heg twee meisjesgestalten in eenvoudige katoenen kleedjes en met groote hoeden op te voorschijn treden. Het waren de tweelingen, die hare tuintjes van de schoonste bloemen hadden beroofd om ze *Miss* Dalrymple aan te bieden.

Marie-Anne deed het woord. Maar zij kon niet veel meer zeggen dan: „*Miss* Dalrymple, wij konden niet nalaten hier te komen om u te bedanken en u goede reis te wenschen!"

De zangeres kuste de jonge, aardige gezichtjes en nam de bloemen aan. Zij dacht, dat zij nog nooit zulk een aangename hulde had ontvangen, als op die blozende gezichtjes uitgedrukt was. De trein floot.

„Ik zal denken aan hetgeen ik u beloofde omtrent die lessen," zeide zij tot Annie, „en misschien," voegde zij er vriendelijk bij, „zal er voor „de andere tweeling" ook nog wel een uurtje overschieten."

Buitenland.

Engeland.

De Engelsche minister-president heeft even voor het Kerstreces in 't Engelsche Lagerhuis weder een rede gehouden, wel wat minder schetterig dan wij van Lloyd George gewend zijn, doch overigens geheel voortgeborduurd op 't oude stramien. Wanneer men de redevoeringen die de Engelsche premier sedert het aanvaarden van het hoogste ambt van den Staat heeft gehouden, eens naast elkaar legt, en hen vergelijkt, dan vallen onmiddellijk twee voorname dingen op: 1o. de gemakkelijkheid, waarmee hij zich steeds aan nieuwe toestanden weet aan te passen, terwijl zijn uitspraken toch vaak lijnrecht met elkaar en met de werkelijkheid in strijd zijn en 2o. de eigenaardige vorm zijner redevoeringen, die voortdurend terugkeert en waarin naar wij meenen een groot deel van zijn succes schuilt. Wat Llyod George zegt is voor ieder, ook voor den minder ontwikkelde, begrijpelijk. Zijn uitlatingen zijn weliswaar vaag, zijn cijfers misleidend, zijn betoog mist dikwijls iederen wetenschappelijken grond, doch dit alles dringt niet gemakkelijk door tot 't Engelsche volk, dat, gelijk bekend, in zijn breede lagen op een betrekkelijk laag peil van ontwikkeling staat.

De Engelsche Minister-President verstaat op uitnemende wijze de kunst om hetgeen hij te zeggen heeft, in een vorm te gieten, die den hoorder niet anders dan aangenaam kan zijn. Ongeveer iedere aanwezige krijgt een lofspraak te hooren, waardoor hij zich min of meer gevleid mag voelen. Wanneer Lloyd George onaangename feiten moet aanroepen, dan doet hij dit op een zoo voortreffelijk gemoedelijke wijze, dat men wel moet wanen, dat alle moeilijkheden reeds tot het verleden behooren. Zelfs als hij spreekt van zware lasten die het Britsche volk op de schouders zullen worden gelegd, zooals in zijne rede van 20 December j.l., toen hij verklaarde, dat de komende maanden het zwaarste zullen zijn van den geheelen oorlog, zelfs dan nog is de hoorder geneigd te gelooven, dat het met die zware lasten wel niet zoo erg zal zijn!

Het is ongetwijfeld één der voornaamste verdiensten van Llyod George dat hij zijn publiek weet te hypnotiseeren, en dezen toestand van hypnose weet te doen voortduren. Doch tegelijk zal het een ieder duidelijk zijn, dat eene dergelijke suggestie zich op den duur niet kan handhaven. Het moge Lloyd George dan gelukt zijn een heel jaar lang de stemming er bij zijn volk in te houden door zijn luchthartige en ophitsende toespraken, op den duur moet zijne politiek, die eene wezenlijke basis mist, spaak loopen. Dit is nu eenmaal de onverbiddelijke wet der geschiedenis. Reeds beginnen zich teekenen te vertoonen, dat de arbeidersbevolking in Engeland, zoo al niet den oorlog dan toch zeker de militairistische machtspolitiek van haren minister-president beu is. Verschillende factoren werken deze ontstemming in de hand. In de eerste plaats de stijgende prijzen der levensbehoeften, tweedens het feit dat reeds tal van artikelen schaars beginnen te worden of niet meer te bekomen zijn, en ten slotte de omstandigheid dat Lloyd George allerlei buitenlandsche arbeidskrachten in Engelsche fabrieken aan het werk heeft gezet.

Want dit dient men niet uit het oog te verliezen, de zoo vaak democratisch en radicaal geprezen Brit is van nature conservatief. In Engeland is nog steeds niet 't metriek stelsel ingevoerd, zijn onderwijs is achterlijk, z'n conservatisme was oorzaak, dat de Engelschman geen vreemde talen leerde, wat hem tot groot nadeel strekte in zijn handelsstrijd met den meer practischen Germaan. Men begrijpt dus dat die buitenlandsche werkkrachten in Engeland met groot wantrouwen worden beschouwd. Het plan om uit de munitiefabrieken, van de werven en de havens de Engelsche arbeiders weg te halen om hen te vervangen door krijgsgevangenen, waardoor tal van mannen voor het leger beschikbaar zullen komen, wordt dan ook begrijpelijkerwijs met weinig sympathie begroet, en Lloyd George zal verstandig doen met deze factor ter dege rekening te houden. Het zou anders wel eens kunnen geschieden, dat zijn politiek leven een spoediger eind nam, dan hijzelf wellicht verwacht. De storm van verontwaardiging over zijn Parijsche rede, was wel een der krachtigste symptomen, der alom in den lande toenemende ontstemming. De vrienden van Asquith zijn den verraderlijken stoot van December '16 nog niet vergeten, en zij wachten slechts op eene goede gelegenheid om hunnen slag te slaan. Dat men van dit alles slechts drupsgewijs wat opvangt, ligt natuurlijk in het feit, dat de Engelsche bladen ten deele vereenigd zijn in de machtige hand van Lord Northcliff, den onbegrensden eerzuchteling, terwijl het overig deel der pers onder een zoo strenge censuur staat, dat men omtrent hetgeen er in den boezem van het Engelsche volk omgaat, slechts weinig verneemt.

En ongetwijfeld is er in Engeland 'n kentering te bespeuren: de militaire gebeurtenissen van 1917, daarbij gevoegd de Duitsche duikbootblokkade, die het Eilandenrijk vaster in zijn greep neemt, hebben tot resultaat gehad, dat bij de geallieerden eindelijk heel zachtjes, zooals de druppel den steen uitholt, een mildere stemming begint door te breken. Al trachten Lloyd George, Carson c.s. het door Lansdowne uitgestrooide zaad met ruwe voet te vertreden, hier en daar is toch een onbeschadigd korreltje in welige aarde gevallen, waar het stilaan tot een machtig gewas zal gedijen. Hoe lang dit zal duren, kan slechts de geschiedenis ons leeren, doch de wetenschap, dat het einde van Lloyd George's geweldheerschappij nadert, en dat deze eerlang zal moeten plaats maken voor een milder, voor een meer menschelijk bewind, doemt als een blijde hoop aan den troosteloos valen horizont voor ons op.

Frankrijk en Italië.

Gaan we thans na den toestand in Frankrijk en Italië! Beide landen nemen 'n verre van schitterende positie in. Hun machtsgebied voor belangrijke en groote gedeelten in handen van den vijand, 't gevaar van verbloeden is in beide landen aanstaande, in militair opzicht volkomen afhankelijk van Engeland en Amerika, financieel met handen en voeten gekneveld aan dezelfde „bondgenooten", in beide landen gebrek aan kolen en massa's voedingsmiddelen en in 't zonnig Italië steeds 't dreigende spook van de revolutie. Ziedaar in weinige woorden 't weinig hoopvolle beeld van Frankrijk en Italië, zooals dit zich thans aan het einde van 't oorlogsjaar 1917 voor onze oogen ontrolt!

Afgezien nog van het débacle in Rusland is de toestand der Geallieerden in militair opzicht beduidend slechter geworden. De gecombineerde Fransch-Engelsche troepen hebben noch met het bloedige voorjaarsoffensief, noch met het somer-offensief succes gehad. Het voorjaarsoffensief beoogde een concentrische doorbraak in Artois en aan de Aisne, het zomer-offensief richtte zich op de verovering der duikbootbasis in Vlaanderen. Geene dezer doeleinden werd echter verwezenlijkt. Wel profeteerde Sir Douglas Haig in Februari 1917, dat hij binnenkort Brussel zou binnentrekken, doch het verging zijne voorspellingen als zoovele oorlogsprofetieën, ze werd door de harde werkelijkheid op erbarmelijke wijze gelogenstraft. En toch is de verovering van Zeebrugge van zeer groot belang voor de geallieerden!

De duikbootoorlog blijft gestadig aan hun vloten voortknagen en ofschoon men in Engeland buitengewoon handig is in 't samenstellen van misleidende statistieken, de waarheid kan op den duur niet verborgen worden gehouden. Zoowel in Engeland, Frankrijk en Italië heeft men met zeer ongunstige economische omstandigheden te kampen, het gebrek begint zijne intrede te doen, en waar men de bevolking steeds met schoonklinkende beloften aan de lijn heeft gehouden, wordt deze thans niet bereid gevonden de steeds zwaarder drukkende lasten van den oorlog te dragen.

Wat Italië betreft, in elf Isonzoslagen heeft het de bloem zijner jongelingschap geofferd, en toen het doel, het heet-begeerde Triëst, zich bijna te verwezenlijken scheen, werd aan de Italiaansche strijdmacht een klap toegebracht, zoo hevig als in de geschiedenis van dezen oorlog nog niet is voorgekomen. Overigens geldt voor het Italiaansche volk hetzelfde, wat wij ten opzichte van Frankrijk betoogden. Ook daar gebrek aan steenkolen en levensmiddelen, zoomede arbeidersmoeilijkheden, een en ander voornamelijk het gevolg van den duikbootoorlog. Alleen het meer warmbloedige Zuidervolk is reeds hier en daar tegen de regeering opgestaan en hoewel de oproeren ditmaal nog in bloed gesmoord konden worden, laat het geen twijfel over, of he morgen of te avond zal in Italië de vulkaan tot uitbarsting komen.

Amerika.

Wenden we onzen blik thans naar Amerika. Aan de overzijde van den Oceaan is een nieuwe wereldmogendheid ontstaan, die, farizeeisch den oorlog verafschuwend, zeer beslist den weg der imperialistische wereldpolitiek heeft ingeslagen. De Vereenigde Staten verklaarden 4 April 1917 zich in oorlog met Duitschland en alle hoop der Entente en al hare verwachtingen gaan thans uit naar deze groote republiek, die Duitschland op de knieën zal moeten dwingen.

Maar meer dan eenig ander volk weten wij Nederlanders, dat de Amerikanen over het algemeen een buitengewoon practisch slag menschen zijn, men denke maar eens aan het Nederlandsche kapitaal, dat in de loop der laatste jaren aan Amerikaansche effecten verloren ging. Nu, wanneer Amerika helpt, kan men er van zeker zijn, dat het deze hulp niet cadeau geeft, m. a. w. dat Engeland de steun van Uncle Sam met het verlies van een aanzienlijk deel van zijn macht als wereldbeheerscher zal moeten bekoopen. De politiek van Lloyd George, die op Amerika steunt, is dus bezig het prestige ven Engeland ernstig te schaden, en wij zouden ons ten zeerste moeten vergissen, indien men dit bij onze Westelijke naburen ook niet inzag.

Overigens speelt ook hier de duikbootoorlog een rol van beteekenis, getuige het feit, dat de Vereenigde Staten reeds verklaard hebben, dat de Geallieerden van de zijde van Amerika slechts uitsluitend oorlogstuig en levensmiddelen, of troepen te verwachten hebben, aangezien het gebrek aan scheepsruimte het transport van troepen en munitie met de daaraan verbonden verpleging niet toelaat. Hoe de Entente een groot Amerikaansch leger in Frankrijk zal moeten voeden en van munitie voorzien is een raadsel. Omgekeerd erkent men thans in Engeland dat men de Amerikaansche hulp niet kan ontberen. Onder deze omstandigheden blijft de steun der Vereenigde Staten, die overigens nog in een verschiet ligt, een zeer onzekere factor. Deze onzekerheid verschijnt ons bovendien in een veel scherper licht, wanneer wij bedenken, dat voor de Vereenigde Staten het Japansche vraagstuk feitelijk de geheele toekomstpolitiek beheerscht.

Vooral omdat Japan zich gedurende dezen oorlog tamelijk afzijdig en zoowel in militair als economisch opzicht gesterkt uit den strijd te voorschijn zal treden, is het voor Amerika van het hoogste belang, er zorg voor te dragen, dat de gevreesde mededinger niet de baas wordt. Als onzijdige mogendheid hebben de Vereenigde Staten zeer veel oorlogstwinst kunnen maken, economisch staan zij er dus uitstekend voor, doch militair waren zij tot dusver niet sterk genoeg. Onder den loerenden blik van Japan was het onmogelijk als neutrale staat zich krachtig te wapenen, een conflict wäre alsdan onvermijdelijk geweest. Thans als geallieerde mag Amerika zich naar hartelust militair versterken, en Japan moet wel zwijgen. Voor een juiste beoordeeling van den toestand dient men deze feiten ter dege in het oog te vatten, want er blijkt ten duidelijkste uit, welke groote beteekenis er voor Amerika aan vastzit, om militair en economisch gesterkt uit dezen strijd te voorschijn te treden. Zoolang Japan van eene daadwerkelijke deelname aan den oorlog blijft afzien, behoeft men heusch niet te verwachten, dat Amerika zijn volle gewicht in de schaal zal werpen ten einde Frankrijk en Italië te bevrijden. En toch bouwen de geallieerden al hunne hoop op de beloofde Amerikaansche steun...... ! Welk een desillusie gaan deze beide volken tegemoet!

Rusland.

Het jaar 1917 is ook het jaar geweest van de ineenstorting der Russische heerschappij. Op het hoogtepunt van den oorlog werd het vooze systeem van het Tsarisme door de slagen van de revolutie verbrijzeld. Een oogenblik scheen het alsof dit de oorlogsvoering ten goede zou komen. Maar de Russische arbeiders en boeren voelden er niet veel voor om den oorlog van het Tsarisme voort te zetten. Men kent het verloop: uit de Russische revolutie schijnt in 't Oosten de anarchie geboren te zullen worden.

Van Rusland naar de Centralen is slechts een stap. Aan het einde van het vorig jaar, nadat Roemenië buiten gevecht was gesteld en de centralen den hevigsten slag, die hen bedreigden, het verbreken van de verbinding met het Bulgaarsche en Turksche Rijk door hun geweldige krachtsinspanning en hun superieure strategie hadden afgewend, waren de verbonden regeering van de middelrijken Europa met een vredesaanbod komen verrassen. Het vredesaanbod had geen succes, de vijand voelde zich nog te machtig en ook de bemiddelingspoging van Wilson vond geen goed onthaal. Sinds is er de toestand voor de Centralen hoe langer hoe gunstiger op geworden. Rusland is als militaire factor voorgoed uitgeschakeld, onverschillig of de onderhandelingen te Brest-Litowsk al dan niet tot een afzonderlijken vrede leiden. Mocht het tot een afzonderlijken vrede komen, dan zouden de Middelrijken straks twee millioen krijgsgevangenen uitgeleverd krijgen, terwijl bij den terugkeer van eenigszins geordende toestanden in Rusland het voormalige Tsarenrijk nog van economische beteekenis voor Duitschland zou worden. Doch wagen wij ons niet aan illusies voor de toekomst!

Ook zonder deze vredes-vooruitzichten heeft de positie der Centrale Mogendheden zich in den loop van dit jaar ontwikkeld op eene wijze, die niet anders dan uiterst bevredigend kan worden genoemd. In economisch opzicht heeft vooral de burgerbevolking in Duitschland een harden tijd achter den rug, doch de wetenschap, dat men er dezen winter aanmerkelijk beter aan toe zal zijn, geeft nieuwen moed tot volhouden. De verovering van uitgebreide vruchtbare landstreken heeft het gevaar, dat van de zijde van het voedselvraagstuk dreigde, nog juist intijds afgewend. Sedert het Duitsche vredesaanbod van 12 Dec. 1916 werd door de Centralen ongeveer 47.050 vierk. kilometers vijandelijk gebied veroverd, terwijl de geallieerden slechts er in slaagden niet meer dan 3660 vierk. kilometers gronds aan hunne tegenstanders te ontrukken. Daarbij dient in het oog gehouden te worden, dat aan de Centralen bloeiende landstreken als in Italië en Roemenië moesten worden afgestaan, terwijl de Entente van haar kant voornamelijk slechts verwoeste trechtervelden in bezit kon nemen.

Wij hebben in den aanhef onzer beschouwingen bereids betoogd, dat Frankrijk en Engeland evenmin in Noord-Frankrijk als in Vlaanderen, er in geslaagd zijn hun doel te verwezenlijken. De doorbraak aan het Westelijk front, door Haig met veel aplomb in uitzicht gesteld, zijne „joyeuse entrée" in Brussel zijn minder waarschijnlijk dan ooit. Stellen wij daartegenover de plannen der Duitsche legerleiding! De veel gesmade defensieve houding in het Westen het elastische front, dat terugweek bij iederen stoot, om zich meestal kort daarop weder te herstellen, kortom de geheele Hindenburgsche verdedigingsmethode, waarover de geallieerden zich zoo vroolijk hebben gemaakt, is een volkomen succes gebleken. Het offensief tegen Rusland en Italië, dat zich aansloot bij het defensief in het Westen, heeft zich als eene voortreffelijke strategische gedachte bewezen. Door de verdedigende tactiek ten opsichte van de Franschen en de Engelschen gevolgd, waren de legers der Centralen in staat Galicië, de Boekewina, Riga, Jacobstad, Oesel en Dagoe te veroveren. Door deze successen liet Hindenburg zich echter niet verblinden. Zijn wel overlegd plan volgend, keerde hij het lokkende Russische achterland den rug toe, om in Italië zijn slag te slaan. Buiten het aanzienlijk aantal krijgsgevangenen, dat deze veldtocht opleverde, en rijke buit aan levensmiddelen die den Centralen daarbij in handen viel, werd nog een groote hoeveelheid Italiaansch zwaar geschut prijs gemaakt, zoodat men thans de vrije beschikking heeft over eene niet te onderschatten veroverde zware artillerie.

Dat de toestand op het oogenblik den Centralen het initiatief volkomen in de hand heeft gegeven, is zeker; Duitschland is niet alleen voorbereid op een beslissenden slag in Frankrijk doch zijne positie is thans ook van dien aard, dat het de plaats en het tijdstip hiervan zelf vermag te bepalen. Wat dit voor de Entente beteekent, die alle hoop heeft gebouwd op de nog ver in het verschiet liggende Amerikaansche hulp, behoeft niet te worden betoogd.

Kortweg gesproken, met de intrede van 1918 bezitten de Centralen aan alle fronten het overwicht.

De Gr. Ort. van 5 Januari.